

UCHWAŁA NR .....
RADY MIASTA OSTROWCA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO

z dnia ..... 2021 r.

**w sprawie Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Ostrowiec
Świętokrzyski
na lata 2022-2024**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r., poz. 1372 i 1834) oraz art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r., poz. 821, z 2021 r. poz. 159, 1006 i 1981), Rada Miasta uchwała, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Ostrowiec Świętokrzyski na lata 2022-2024, stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Projektodawca:

Prezydent Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego

Przedstawiający w imieniu Projektodawcy:

Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Ostrowcu Świętokrzyskim

Załącznik do Uchwały Nr .....
Rady Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego
z dnia .....2021 r.

**Gminny Program
Wspierania Rodziny
w Gminie Ostrowiec Świętokrzyski
na lata 2022 - 2024**

Wprowadzenie

Prawidłowo funkcjonująca rodzina stanowi wsparcie dla wychowujących się w niej dzieci, dbając o ich rozwój emocjonalny i społeczny, właściwie rozpoznając i zaspakajając ich potrzeby.

Rodzina to fundament życia i najważniejsze środowisko wychowawcze dziecka. To także podstawa struktury społecznej. Rodzina przez zamierzone oddziaływania opiekuńczo – wychowawcze oraz niezamierzony wpływ wynikający z wzajemnych interakcji między jej członkami i relacji emocjonalnych, a także wzory osobowe rodziców, przyczynia się do fizycznego i psychicznego rozwoju dziecka. Rodzina to pierwszy wychowawca dziecka. Rodzina stanowi podstawę więzi społecznych dziecka. Jest małą grupą, pierwotną, o przewadze więzi osobistych, odznacza się międzypokoleniową i wielopokoleniową trwałością więzi, a członkostwo w niej jest autentyczne, dobrowolne i w zasadzie nierozzerwalne (za wyjątkiem porzucenia, rozwodu).¹

Współczesny model rodziny z typu autorytatywnego przekształcił się w typ rodziny partnerskiej. W wyniku reorganizacji władzy rodzinnej, znaczącą jej część w rodzinie przejmuje matka – żona. Wskutek rozwiązywania codziennych spraw, wspólnych doświadczeń małżonków, kształtuje się między nimi partnerski styl wzajemnych interakcji. Małżonkowie posiadają równe prawa i obowiązki. Kobieta i mężczyzna stają się równorzędnymi partnerami pod względem wykształcenia, pozycji społecznej, zainteresowań społecznych.²

Współczesne rodziny zmagają się z wieloma problemami, które mogą prowadzić do dezorganizacji życia rodzinnego. Socjologowie są zgodni: postęp cywilizacyjny i technologiczny poprawił jakość życia w wielu obszarach, ale pojawiły się nowe problemy i zagrożenia, negatywnie oddziałujące na życie rodzinne. Dynamiczne zmiany w zakresie życia rodzinnego, których współcześnie doświadczamy, spowodowały destabilizację niektórych rodzin. Pojawiły się problemy opiekuńczo -wychowawcze, dziedziczone nieprawidłowe wzorce wychowawcze, uzależnienia, przemoc, izolacja społeczna i inne problemy ujmowane w ogólną kategorię patologii społecznych. Osłabieniu lub zerwaniu uległy więzi rodzinne, co w istotny sposób wpłynęło na strukturę rodziny, jej spójność, pozytywne stosunki między wszystkimi członkami. Zaburzona została równowaga, co wpłynęło na poczucie bezpieczeństwa domowników, rozwój osobowości dziecka, zdolności adaptacyjne. Przemiany gospodarczo – kulturowe kształtujące życie społeczeństwa spowodowały wzrost liczby osób bezradnych, nieradzących sobie z problemami życia codziennego. Czynnikiem niesprzyjającym prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny może być również jej kondycja materialna i finansowa. Nie bez znaczenia jest również sytuacja pandemii COVID-19 z którą Polska i cały świat zmagają się od ponad roku. Do destabilizacji ekonomicznej wielu polskich rodzin przyczynia się wzrost bezrobocia, a konieczność zachowania izolacji społecznej dodatkowo utrudnia dotarcie do osób potrzebujących np. z rodzin z problemem przemocy. Niepewność na rynku pracy, ograniczenie wynagrodzeń, trudności w znalezieniu zatrudnienia większe niż dotychczas realnie wpływają na sytuację rodzin. Do czynników składających się na dezintegrację rodziny należy zaliczyć: niezaradność życiową, niewydolność wychowawczą rodziców i zaniedbywanie obowiązków opiekuńczych względem dzieci, brak stabilizacji zawodowej i materialnej, niski poziom intelektualny, kulturalny oraz moralny dorosłych, alkoholizm jednego lub obojga rodziców, przemoc. Niekorzystne sytuacje w rodzinie zazwyczaj występują w powiązaniu ze sobą. Z tego względu coraz więcej rodzin i dzieci wymaga specjalistycznego wsparcia i zaangażowania wielu instytucji w przezwyciężaniu istniejących dysfunkcji. Podejmując próby pomocy dziecku, uwagę należy skupić nie tylko na problemach dziecka, ale także na problemach jego rodziny.

¹ Kawula S., Brągiel J., Janke A., *Pedagogika rodziny*, Toruń 1999, s. 49

² Cudak S., Kielce 2007, s. 7

Należy dołożyć wszelkich starań, by rodziny przeżywające trudności w realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczej uzyskały profesjonalną pomoc i mogły w przyszłości samodzielnie, bez wsparcia instytucjonalnego, realizować złożone funkcje rodziny. Priorytetem jest wsparcie funkcjonowania rodziny jako całości i zredukowanie natężenia dysfunkcyjności rodziny, która mogłaby doprowadzić do konieczności odseparowania dziecka od jego rodziny i objęcia go opieką w pieczy zastępczej.

Podstawą do rozwiązywania problemów społecznych jest wsparcie rodziny w odbudowywaniu prawidłowych relacji w rodzinie oraz we właściwym wypełnianiu ról społecznych przez jej członków. Wsparcie rodziny winno mieć charakter profilaktyczny. Priorytetem wspierania rodziny jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dzieci, młodzieży oraz kształtowanie wartości i norm związanych z ich wychowaniem. Wszelkie działania winny być prowadzone za zgodą rodziny i z jej aktywnym zaangażowaniem, z uwzględnieniem zasady pomocniczości.

Podstawą opracowania Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2022 – 2024, zwanego dalej „Programem”, jest ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2020 r. poz. 821). W roku 2017 wprowadzono ustawę z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz.U. z 2019 r. poz.473) w oparciu o którą założenia Programu zostały również zbudowane. Program stanowi kontynuację Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Ostrowiec Świętokrzyski na lata 2019 – 2021. W dalszym ciągu szczególną troską otoczone będą rodziny z dziećmi borykające się z trudnościami w realizacji funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Rodziny te będą podlegać działaniom, których ramy definiuje ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Ustawa ta szczególną rangę przypisała funkcji opiekuńczo – wychowawczej realizowanej w rodzinie. Doświadczanie trudności w tej sferze podlega specyficznym oddziaływaniom wspierającym i naprawczym. Realizowanie zadań na mocy ustawy zostało w znacznej mierze oparte na usługach asystentów rodzin. Usługi asystenckie są dostosowane do potrzeb konkretnej rodziny, asystent zaś jest głównym sprawcą i koordynatorem działań pomocowych. W/w ustawa dokonała podziału zadań i kompetencji pomiędzy jednostki samorządu terytorialnego oraz organy administracji rządowej. W tabeli przybliżony został ten podział.

Tabela 1: Podział zadań i kompetencji pomiędzy jednostki samorządu terytorialnego

GMINA	POWIAT	SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
- profilaktyka – wspieranie rodziny, - asystent rodziny, - placówki wsparcia dziennego, - inne podmioty lub instytucje działające na rzecz rodziny, - rodziny wspierające.	- piecza zastępcza rodzinna i instytucjonalna, - usamodzielnia pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej, - adopcja, - rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka, - placówki opiekuńczo - wychowawcze, - usamodzielnianie, - organizator rodzinnej pieczy zastępczej (koordynator), - rodziny pomocowe.	- ośrodek adopcyjny, - regionalna placówka opiekuńczo-terapeutyczna, - interwencyjny ośrodek preadopcyjny.

Celem Programu jest wsparcie ostrowieckich rodzin w prawidłowym funkcjonowaniu ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb rodzin przeżywających trudności w realizacji funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

Program zakłada zaangażowanie różnych instytucji w działania na rzecz ostrowieckich rodzin, gdyż interdyscyplinarne podejście w pracy z rodziną zwiększa szanse na skuteczność prowadzonej pracy. Oddziaływanie na rodzinę przedstawicieli różnych służb, posiadających różne kompetencje i umiejętności, zwiększa szanse, że dana rodzina zmieni sposób swojego funkcjonowania, podnosząc umiejętności w zakresie opieki nad dzieckiem i zapewni mu poczucie bezpieczeństwa.

I. Adresaci Programu

Odbiorcami Programu będą ostrowieckie rodziny z dziećmi przeżywające trudności w realizowaniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, niewydolne wychowawczo, wykazujące bezradność w prowadzeniu gospodarstwa domowego i niezaradne życiowo. Adresatami działań pomocowych, w tym przede wszystkim koordynacji wsparcia realizowanej przez asystenta rodziny, mogą być również rodziny i kobiety w ciąży spełniające kryteria ustawy „Za życiem”.

Uzupełniający charakter będą miały działania skierowane do rodzin lub ich członków, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży. Mowa tu o ogólnodostępnych działaniach promujących wartości rodzinne i wspólne spędzanie wolnego czasu, zdrowego stylu życia oraz o ofercie poradnictwa specjalistycznego. Część działań skierowana jest również do specjalistów pracujących z rodzinami objętymi pomocą. Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej definiuje wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych jako zespół planowych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji (art. 2 ust. 1). Określa również przykładowy katalog działań, jakie mogą być podejmowane w takich rodzinach. Program ściśle odnosi się do form pracy z rodziną wskazanych w przytoczonej ustawie. Odbiorcą Programu w pośrednim zakresie będzie także kadra pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ostrowcu Świętokrzyskim (zwanego dalej „MOPS”) zaangażowanych w bezpośrednią pomoc rodzinom doświadczającym trudności w wychowaniu i opiece nad dziećmi.

Program nie obejmuje celów i zadań odnoszących się do systemu pieczy zastępczej, gdyż w tym zakresie zadania realizowane są przez powiaty w ramach Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej. W pewnych zakresach jednak (m. in. w zakresie działań prowadzonych z rodzinami biologicznymi dzieci pozbawionych okresowo środowiska rodzinnego) Programy te wzajemnie się przenikają. Prawidłowa realizacja obu Programów może przyczynić się do właściwej i skutecznej pomocy rodzinom, naturalnym i zastępczym, przeżywającym trudności w realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz zapewnienia dzieciom odpowiednich warunków do rozwoju.

II. Diagnoza środowiska lokalnego

Według stanu na 31 grudnia 2020 roku liczba mieszkańców Ostrowca Świętokrzyskiego wynosiła 64 243 osoby; z czego 34 390 stanowiły kobiety (53,5%), a 29 853 mężczyźni (46,5%). Przyrost naturalny w Gminie Ostrowiec Świętokrzyski wyniósł –751 i był ujemny. W 2020 roku na terenie Ostrowca Świętokrzyskiego urodziło się 335 dzieci, a zmarło 1 086 osób.³

³ Dane z Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego

Liczba mieszkańców Ostrowca Świętokrzyskiego maleje. Liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym (18 – 59 lat) wynosi 54,8%, w wieku przedprodukcyjnym (<18 lat) 14,9% i poprodukcyjnym (kobiety 59+ i mężczyźni 64+) 27,8%.

Tabela 2: Liczba mieszkańców według grup wiekowych i płci

Grupa wiekowa	Liczba mieszkańców wg grup wiekowych i płci	
	mężczyzna	kobieta
0-3	857	850
4-6	719	702
7-18	3 709	3 424
19	319	283
wiek produkcyjny	20 406	17 982
60-64		3 613
65-74	4 220	5 531
75-79	805	1 364
80+	1 096	2 458

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej 2020 r.

Sukcesywny spadek liczby ludności w Ostrowcu Świętokrzyskim obserwuje się już od co najmniej dwóch dekad. Dynamicznie zmniejsza się liczba osób w wieku produkcyjnym, gdzie główną przyczyną jest notowany spadek w młodszych grupach wiekowych 25-34 lata. Istotnym problemem, z jakim boryka się Ostrowiec Świętokrzyski jest starzenie się społeczeństwa, przejawiające się rosnącym udziałem osób starszych w ogólnej liczbie mieszkańców.

Według stanu na 31 grudnia 2020 r. stopa bezrobocia dla powiatu ostrowieckiego wynosiła 11,5%, a dla województwa świętokrzyskiego - 8,5%. Natomiast liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w Gminie Ostrowiec Świętokrzyski wynosiła 2555. Bezrobocie towarzyszące ubóstwu jest wiodącą przyczyną korzystania ze świadczeń finansowych pomocy społecznej.

Tabela 3: Liczba osób bezrobotnych, liczba długotrwale bezrobotnych oraz liczba osób bezrobotnych z prawem do zasiłku w 2020 r. (poziom powiatu)

Status	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
Bezrobotni ogółem	4 221	1 972	2 249
Bezrobotni z prawem do zasiłku	823	403	420
Długotrwale bezrobotni	2 179	887	1 292

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej 2020 r.

Tabela 4: Liczba osób bezrobotnych, liczba bezrobotnych długotrwale oraz liczba osób bezrobotnych z prawem do zasiłku, ogółem i w podziale na płeć. Gmina, Powiat na tle województwa i kraju w roku 2020

Status	Gmina		Powiat		Województwo		Polska	
	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni
Osoby bezrobotne ogółem	1 387	1 168	2 249	1 972	23 050	21 831	560 303	484 007
Osoby bezrobotne z prawem do zasiłku	271	231	420	403	3 585	3 301	95 464	72 010
Osoby długotrwale bezrobotne	785	529	1 292	887	13 379	10 768	297 480	217 088

Źródło: PUP w Ostrowcu Świętokrzyskim

Tabela 5: Wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej w latach 2015-2020. Wskaźnik obliczany jako stosunek liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia do liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy ogółem.

Rok	Wskaźnik
2015	64%
2016	62%
2017	50%
2018	44%
2019	41%
2020	41%

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej 2020 r.

Rodzina stanowi podstawowe środowisko wychowawcze. Z punktu widzenia Programu priorytetem jest wsparcie funkcjonowania rodziny jako całości, zredukowanie dysfunkcyjności rodziny, która mogłaby doprowadzić do konieczności odseparowania dzieci od ich rodziny i objęcia opieką w pieczy zastępczej. W sytuacji czasowego umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej – doprowadzenie do sytuacji, w której możliwy stanie się powrót do rodziny biologicznej. Doświadczenia z realizacji Programu Wspierania Rodziny wskazują na zbyt małą ilość rodzin zastępczych, które mogłyby czasowo przejąć opiekę nad dzieckiem. Dzieci trafiają do instytucjonalnej pieczy zastępczej, co generuje koszty związane z odpłatnością.

W latach 2018 – 2020 znacząco wzrosła odpłatność za dzieci umieszczone w pieczy zastępczej. To ogromne wsparcie dla dzieci z rodzin bezradnych wychowawczo. Zestawienie tendencji wzrostowej odpłatności prezentuje Tabela 6.

Tabela 6: Odpłatność za pobyt dziecka w pieczy zastępczej w latach 2018 - 2020

Lata	2018	2019	2020
Kwota świadczeń	513.720,60	717.116,66	924.110,28

Źródło: opracowanie własne Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ostrowcu Świętokrzyskim

W 2020 r. pobrane świadczenia pieniężne i niepieniężne przedstawiono w Tabeli 7 i 8.

Tabela 7: Rodzaje świadczeń, z których korzystają poszczególne typy rodzin w 2020 roku.

Typy rodzin	Liczba rodzin pobierających świadczenia		
	Ogółem	Świadczenia pieniężne	Świadczenia niepieniężne
jednoosobowe	712	590	304
wielosobowe	271	206	141

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej 2020 r.

Tabela 8: Rodzaje świadczeń, z których korzystają poszczególne typy rodzin ze względu na liczbę dzieci w 2020 roku.

Typ rodziny	Liczba świadczeń		
	Ogółem	Świadczenia pieniężne	Świadczenia niepieniężne
bez dzieci	66656	6526	60130
jedno dziecko	2265	341	1924
dwoje dzieci	2833	224	2609
troje dzieci	2612	88	2524
czworo i więcej dzieci	732	13	719
inne	4384	163	4221

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej 2020 r.

Tabele przedstawiają szczegółowe dane na temat osób korzystających z pomocy społecznej w Ostrowcu Świętokrzyskim.

W 2020 r. w Ostrowcu Świętokrzyskim najczęściej występującymi przyczynami trudnej sytuacji życiowej rodzin, a jednocześnie powodami ubiegania się o pomoc społeczną wskazanymi przez MOPS były kolejno: długotrwała choroba, ubóstwo, niepełnosprawność, bezrobocie, alkoholizm. Tabela 9 i wykres prezentują szczegółowe analizy.

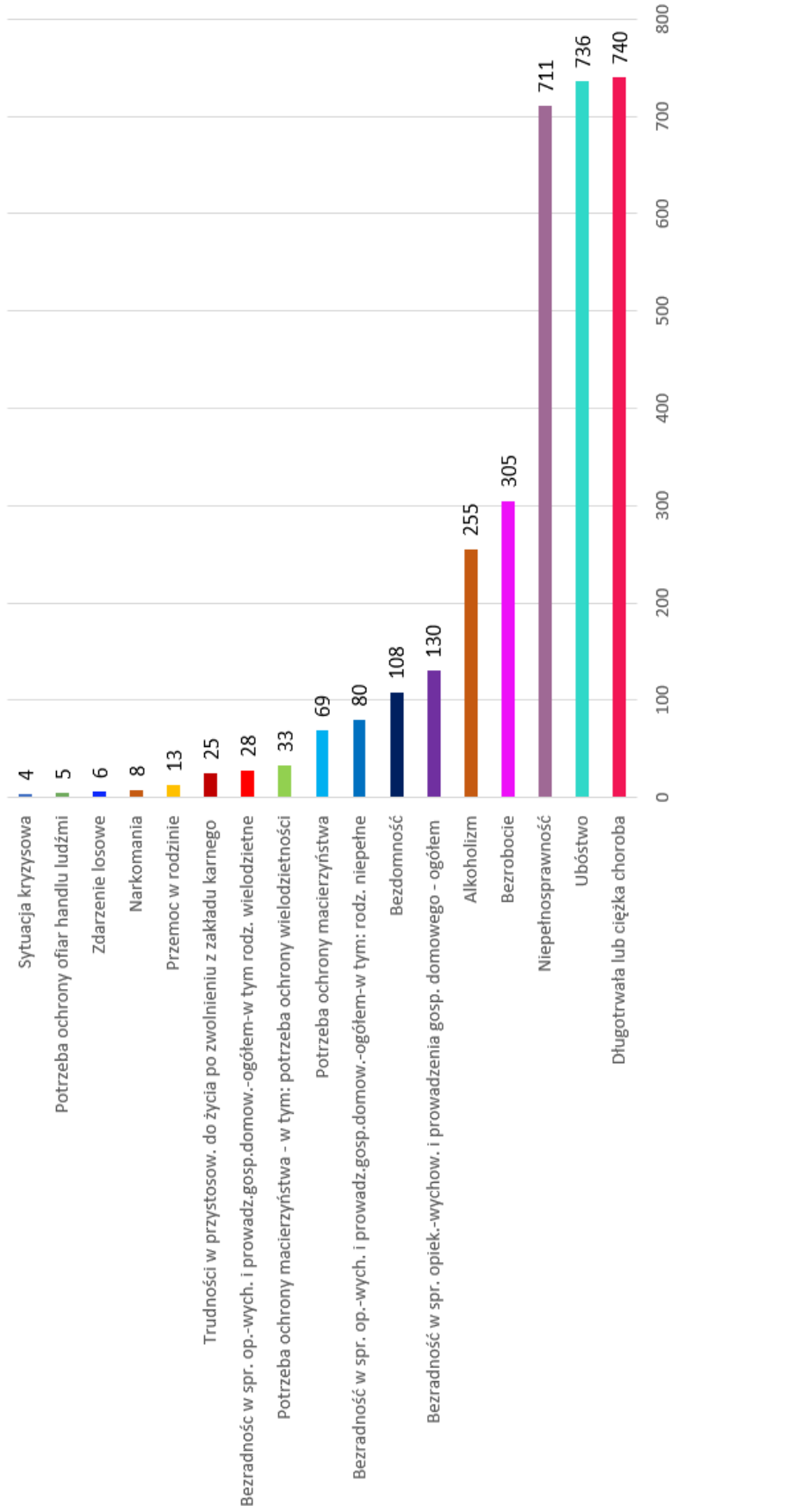
Tabela 9: Powody udzielania pomocy rodzinom przez MOPS w 2020 roku.

Powody udzielenia pomocy i wsparcia - ranking	LICZBA RODZIN OGÓŁEM
DŁUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA	740
UBÓSTWO	736
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	711
BEZROBOCIE	305
ALKOHOLIZM	255
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEK.-WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO - OGÓŁEM	130
BEZDOMNOŚĆ	108
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEK.-WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO - OGÓŁEM - W TYM: RODZINY NIEPEŁNE	80
POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA	69
POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA - W TYM: POTRZEBA OCHRONY WIELODZIENTNOŚCI	33
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEK.-WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO - OGÓŁEM - W TYM: RODZINY WIELODZIENTNE	28
TRUDNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA PO ZWOLNIENIU Z ZAKŁADU KARNEGO	25
PRZEMOC W RODZINIE	13
NARKOMANIA	8
ZDARZENIE LOSOWE	6
POTRZEBA OCHRONY OFIAR HANDLU LUDŹMI	5
SYTUACJA KRYZYSOWA	4

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej 2020 r.

Powody udzielenia pomocy i wsparcia w 2020 r.

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej 2020 r.

Tabela 10: Liczba osób korzystających z pomocy MOPS według kategorii wiek i płeć w latach 2018-2020.

L. p.	Wskaźnik	2018		2019		2020	
		K	M	K	M	K	M
1.	Wiek 0 - 17	134	170	168	192	151	161
2.	Wiek produkcyjny	341	568	404	675	319	579
3.	Wiek poprodukcyjny	254	83	286	102	233	74

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań z realizacji zadań wykonywanych przez MOPS w Ostrowcu Świętokrzyskim w latach 2018-2020. Raport systemu STD Pomost „ Analiza osób objętych pomocą ” w latach 2018-2020.

Z perspektywy Programu, szczególnie istotne są dane dotyczące bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, gdyż warunkują podjęcie działań pomocowych w kierunku przywrócenia rodzicom zdolności do radzenia sobie z trudnościami.

W 2020 roku było to 130 środowisk.

Tabela 11: Typy rodzin objętych pomocą społeczną w latach 2018-2020.

WYSZCZEGÓLNIENIE		OGÓŁEM			LICZBA OSÓB W RODZINACH			
LATA		2018	2019	2020	2018	2019	2020	
RODZINY OGÓŁEM (wiersz 2+3+4+5+6+7)		1	1315	1474	1357	2174	2525	2311
o liczbie osób		2	903	972	928	903	972	928
1		3	186	212	161	372	424	322
2		4	95	132	114	825	396	342
3		5	78	98	94	312	392	376
4		6	35	36	34	175	180	170
5		7	18	24	26	127	161	173
6 i więcej		8	263	316	268	943	1127	991
w tym (z wiersza 1): rodziny z dziećmi ogółem (wiersz 9+10+11+12+13+14+15)		9	123	156	120	330	429	346
o liczbie dzieci		10	86	93	85	327	343	314
1		11	37	43	40	170	198	184
2		12	10	20	19	60	128	119
3		13	7	4	4	56	29	28
4		14	0	0	0	0	0	0
5								
6								

7 i więcej	15	0	0	0	0	0	0
RODZINY NIEPEŁNE OGÓŁEM (wiersz 17+18+19+20)	16	124	111	99	378	346	325
o liczbie dzieci	17	61	51	43	137	115	104
1	18	40	37	29	132	120	93
2	19	15	13	20	61	52	90
3	20	8	10	7	48	59	38
4 i więcej	21	243	221	194	347	319	267
RODZINY EMERYTÓW I RENCISTÓW OGÓŁEM (wiersz 22+23+24+25)	22	171	166	153	171	166	153
o liczbie osób	23	53	33	28	106	66	56
1	24	11	9	5	33	27	15
2	25	8	13	8	37	60	43
3							
4 i więcej							

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań z realizacji zadań wykonywanych przez MOPS w Ostrowcu Świętokrzyskim w latach 2018-2020.

Z danych MOPS wynika, że w 2020 r. ze świadczeń pomocy społecznej korzystało 268 rodzin z dziećmi (tylko o 5 więcej niż w 2018 r., ale o 48 rodzin mniej niż w 2019 r.). Analiza danych wskazuje na zmniejszenie się liczby rodzin z dziećmi – beneficjentów pomocy. Jednakże na podobnym poziomie pozostaje liczba rodzin wielodzietnych korzystających z pomocy (o liczbie dzieci 3+).

Tabela 12: Liczba rodzin i liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej w latach 2018 - 2020

Rok	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
2018	1 315	2 174
2019	1 474	2 525
2020	1 357	2 311

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań z realizacji zadań wykonywanych przez MOPS w Ostrowcu Świętokrzyskim w latach 2018-2020.

Współczesna rodzina doświadcza wielu zróżnicowanych problemów. Pierwszym z nich jest trudna sytuacja materialna będąca głównie skutkiem bezrobocia lub wywołana niskimi dochodami. Kolejnym problemem jest bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego. Przyczyną trudnych sytuacji w rodzinie jest także przemoc, alkoholizm, narkomania oraz inne uzależnienia.

Rodziny, które wykazują trudności w wypełnianiu swych funkcji obejmowane są przez MOPS pomocą w formie świadczeń finansowych, usługowych, rzeczowych, a także pomocy socjalnej i specjalistycznego poradnictwa. Ponadto rodziny są objęte wsparciem asystenta rodziny. Dezorganizacja rodziny powoduje, że staje się ona niewydolna wychowawczo, a tym samym wymaga stałego monitorowania i świadczenia komplementarnego wsparcia ze strony przedstawicieli różnych grup

zawodowych, działających na rzecz rodziny i dziecka. Taką możliwością daje stworzenie lokalnego systemu wspierania rodziny, którego fundamentalne założenie to: naturalnym i koniecznym środowiskiem wychowania dziecka jest rodzina. Lokalny system wspierania rodziny powinien być nastawiony na pomoc w rozwiązywaniu życiowych problemów oraz przywróceniu prawidłowego funkcjonowania, a gdy już nastąpi rozpad więzi rodzinnych i zaistnieją okoliczności zmuszające do rozłączenia rodziny i umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej, na motywowanie rodziców do zmiany oraz stworzenie warunków do powrotu dziecka do rodziny.

Istotne znaczenie dla stworzenia systemu wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych ma przygotowanie programowych podstaw jego funkcjonowania. Na szczeblu gminy taką rolę pełnią programy wspierania rodziny, w ramach których planowane są zadania służące wzmocnieniu bądź przywróceniu zdolności rodzin do wypełniania przypisanych im funkcji głównie poprzez wczesną profilaktykę i interwencję.

Diagnoza do Programu została przygotowana w oparciu o dane z lat 2018 – 2020, pozyskane od podmiotów działających w Ostrowcu Świętokrzyskim.

W poniższej tabeli przedstawiono analizę wskaźników z realizacji Programu.

Analiza wskaźników z realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Ostrowiec Świętokrzyski na lata 2018 – 2021

Lp.	Nazwa zadania	Rezultaty	Wskaźniki realizacji	2018	2019	2020
1	Monitoring sytuacji rodzin zagrożonych dysfunkcjami, zwłaszcza funkcji opiekuńczo-wychowawczej	Rozwój systemu wczesnej identyfikacji problemów opiekuńczo-wychowawczych w rodzinie	Liczba rodzin zagrożonych dysfunkcją korzystających z MOPS oraz objętych nadzorem kuratora	146	19	21
			Liczba nowych rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi	12	4	11
2	Monitoring sytuacji rodzin dysfunkcyjnych	Wzmocnienie aktywności i samodzielności życiowej rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi	Liczba rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi	146	119	121
			Liczba rodzin, u których po otrzymaniu wsparcia nie występują problemy opiekuńczo-wychowawcze	14	7	13
3	Analiza zjawisk rodzących potrzebę ubiegania się o pomoc	Skuteczna profilaktyka lub likwidacja zjawisk rodzących problemy rodzin	Liczba i rodzaj zjawisk rodzących problemy opiekuńczo-wychowawczych rodzin (alkoholizm, przemoc, bezrobocie, brak relacji rodzinnych, brak postawy rodzicielskiej, brak umiejętności prowadzenia gospodarstwa domowego)	7	7	7

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2022-2024

4	Współpraca rodzin z kuratorami sądowymi, policją, szkołami, stowarzyszeniami w celu wypracowania wspólnych działań profilaktycznych	Rozwój instytucjonalnego i pozainstytucjonalnego zaplecza z zakresu świadczenia usług pomocy rodziny	Liczba instytucji wspierających rodzinę (MOPS, PCPR, ARL, organizacje pozarządowe)	4	4	4
5	Praca środowiskowa polegająca na wzmacnianiu lub odzyskiwaniu przez rodzinę zdolności do pełnienia prawidłowych funkcji w społeczeństwie	Wzrost dostępności rodzin z problemami do specjalistycznego wsparcia	Liczba rodzin objętych pracą w Zespole ds. Rodzin MOPS/do liczby wszystkich rodzin w MOPS Liczba rodzin objętych pracą w Zespole ds. Organizowania Społeczności Lokalnej MOPS	146/1275 0 ¹	119/1901 29	136/1787 21
6	Motywowanie członków rodziny do podejmowania działań na rzecz niwelowania własnych dysfunkcji np. podjęcie terapii leczenia	Zwiększenie świadomości rodzin/opiekunów w zakresie własnych dysfunkcji i ich wpływu na tworzenie rodziny	Liczba założonych Niebieskich Kart przez MOPS, Policję inne instytucje	167	147	139
	uzależnień, terapii dla ofiar i sprawców przemocy domowej		Liczba osób skierowanych do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (Dział Pomocy Środowiskowej, Dział Usług Opiekuńczych, Zespół ds. Rodzin, Zespół Interdyscyplinarny)	37	74	60
			Liczba osób, które podjęły terapię	brak danych	brak danych	brak danych
			Liczba osób, które ukończyły terapię	brak danych	brak danych	brak danych
7	Dążenie do reintegracji rodzin poprzez pomoc rodzinie, z której dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej w odbudowaniu odpowiedniego środowiska wychowawczego z poprawnymi relacjami i rolami, pozwalającymi na powrót dzieci do rodziny naturalnej	Wzmocnienie znaczenia rodziny biologicznej	Liczba rodziców biologicznych objętych monitorowaniem, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej Liczba dzieci, które wróciły do rodziny biologicznej	96 1	69 3	108 3

¹ Dane pochodzą ze sprawozdania MRPiPS za 2018 r. Dział 3.W Dziale 5 według typów rodzin objętych pomocą – 1 315 rodzin. Nie odzwierciedlają pełnych danych

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2022-2024

8	Zapewnienie wsparcia rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych	Zwiększenie skuteczności i efektywności systemu wsparcia dla rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi	Liczba asystentów pracujących w rodzinach	5	5	4
			Liczba rodzin pracujących z asystentami w tym przydzielonych przez Sąd	57/4	48/6	53/8
			Liczba osób w rodzinach objętych pomocą asystenta	201	178	172
9	Zapewnienie rodzinom dostępności do poradnictwa, w tym specjalistycznego oraz informowanie ich o miejscach udzielania pomocy.	Zwiększenie skuteczności i efektywności systemu wsparcia dla rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi	Liczba porad: - ARL	brak danych	349	753
			- MOPS- porady psychologa dla dorosłych	689	544	538
			- MOPS- porady psychologa dla dzieci	164	94	126
			Liczba miejsc, gdzie udzielono porad	2	2	2
10	Organizowanie czasu wolnego dla dzieci i młodzieży poprzez prowadzenie działalności edukacyjno-kulturalnej i sportowo-rekreacyjnej, w tym w świetlicach środowiskowych	Zwiększenie efektywności systemu edukacji dla rodzin zagrożonych uzależnieniami i przemocą	Ilość dzieci i młodzieży biorących udział w zorganizowanych zajęciach w poszczególnych instytucjach	brak danych	20 007	20 007
11	Zapewnienie rodzinom pomocy pieniężnej i niepieniężnej	Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa socjalnego rodzin	Liczba rodzin / osób w tych rodzinach objętych pomocą	1275/1507	1 901/2264 ²	1787/2153 ³
12	Objęcie dożywianiem wszystkich potrzebujących dzieci	Zmniejszenie liczby niedożywionych dzieci	Liczba dzieci korzystających z posiłków	262	245	207

² Wyliczenie w oparciu o raport z systemu POMOST oraz własne dane.

³ Wyliczenie w oparciu o raport z systemu POMOST oraz własne dane.

W odniesieniu do roku 2018 zmniejszyła się liczba rodzin zagrożonych dysfunkcjami, zwłaszcza funkcji opiekuńczo-wychowawczych korzystających ze wsparcia MOPS oraz objętych nadzorem kuratora sądowego. Natomiast, jeśli chodzi o liczbę nowych rodzin z problemem opiekuńczo-wychowawczym to lata 2018 i 2020 są na podobnym poziomie, kolejno: 12 i 11, natomiast w 2019 r. była znacząco niska, tj. 4. W pracy z rodziną niezbędna jest właściwa i wczesna diagnoza sytuacji rodziny z trudnościami w wypełnianiu swoich funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Rzetelnie przeprowadzona diagnoza daje możliwość zebrania koniecznych informacji na temat problemów w rodzinie i określenie przyczyn występujących trudności.

Z monitoringu sytuacji rodzin dysfunkcyjnych wynika, iż po otrzymaniu wsparcia i np. osiągnięciu celów współpracy rodziny z asystentem rodziny w 2018 r. u 14 rodzin nie wystąpiły problemy opiekuńczo-wychowawcze, w 2019 - 7, zaś w 2020 w 13 rodzinach. Z powyższych danych wynika, że trudno jest doprowadzić rodziny do samodzielności życiowej. Wiąże się to głównie z chęcią współpracy ze strony rodziny i determinacją poszczególnych jej członków do dokonania zmian w swoim życiu.

Niezmienna jest liczba i rodzaj zjawisk rodzących problemy opiekuńczo-wychowawcze rodzin w latach analizy, tj. alkoholizm, przemoc, bezrobocie, brak relacji rodzinnych, brak postawy rodzicielskiej, brak umiejętności prowadzenia gospodarstwa domowego. Wiąże się to z kontynuacją profilaktyki w powyższych zakresach, aby zniwelować chociaż ich występowanie lub doprowadzić do likwidacji.

W celu wypracowania wspólnych działań profilaktycznych rodziny współpracują z kuratorami sądowymi, Policją, szkołami, stowarzyszeniami/organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz rodziny. Instytucjami wspierającymi rodzinę pozostają: MOPS, PCPR, ARL i organizacje pozarządowe, m. in. PCK, który prowadził świetlice środowiskowe z elementami socjoterapii, Fundacja „Szkoła bez Barrier” również prowadząca świetlicę środowiskową na os. Koszary, „Fundacja Pomocna Dłoń”, w ramach której działa Centrum Integracji Społecznej.

W Dziale Pomocy Środowiskowej powołany jest Zespół ds. Rodzin, którego działania skierowane są do rodzin wieloprotymowych, w szczególności z trudnościami w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych (objętych nadzorem kuratora sądowego i/lub wsparciem asystenta rodziny). Zespół obejmował swoim działaniem w 2018 r. -146 rodzin, w 2019 r. -119, w 2020 r. - 136.

W 2019 r. został powołany drugi Zespół, m. in. do pracy z rodzinami z problemami - Zespół ds. Organizowania Społeczności Lokalnej. W ramach realizowanego projektu „Akcja Aktywizacja” w latach 2019 - 2021 podjętych zostało wiele działań w lokalnym środowisku. Organizatorzy Społeczności Lokalnej w 2019 r. prowadzili pracę z 29 rodzinami, natomiast w 2020 r. rodzin tych było 21. Festyny, inicjatywy kierowane do rodzin to wskazywanie możliwości wspólnego spędzania czasu.

Analiza wskaźnika: motywowanie członków rodziny do podejmowania działań na rzecz niwelowania własnych dysfunkcji np. podjęcie terapii leczenia uzależnień, terapii dla ofiar i sprawców przemocy domowej wskazuje istotną rolę Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Na przestrzeni 3 lat należy stwierdzić, iż zmniejszyła się liczba zakładanych „Niebieskich Kart” oraz liczba osób skierowanych do GKRPA, co może świadczyć o zwiększeniu świadomości osób w zakresie własnych dysfunkcji. Niestety ze względu na brak danych w odniesieniu do osób, które podjęły i ukończyły terapię nie jest możliwe dokonanie analizy w tym obszarze.

Pracownicy socjalni z Działu Pomocy Środowiskowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej systematycznie monitorują sytuację rodziców biologicznych dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej. Niestety rokowania, co do możliwości powrotu dzieci do środowiska rodzinnego nie są optymistyczne.

Zgodnie bowiem z art. 8 ust. 3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego. Tak więc, współpraca asystenta z rodziną, w tym z rodzicem biologicznym dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej może odbywać się tylko przy woli współpracy z ich strony. Wyjątek od tej zasady stanowi art. 109 § 2 pkt 1 k.r.o., zgodnie z którym sąd może zobowiązać rodziców oraz małoletniego do określonego postępowania, w szczególności do pracy z asystentem rodziny. Koniecznym warunkiem do tego, aby dzieci mogły powrócić do swoich rodziców jest spełnianie odpowiednich warunków mieszkaniowych i materialnych, a także ich stan zdrowia, w tym przede wszystkim podjęcie terapii w przypadku choroby alkoholowej, która dotyka znaczną część rodziców biologicznych.

Rodziców biologicznych trudno zmobilizować do zmiany na rzecz powrotu dzieci z pieczy zastępczej do rodzinnego domu. Świadczy o tym wskaźnik dotyczący liczby rodzin, które na skutek pracy z asystentem rodziny odzyskały dzieci. W okresie od stycznia 2018 r. do grudnia 2020 r. asystenturą objętych zostało 16 rodziców, z których jedynie 4 podjęło wysiłek na rzecz poprawy swojego funkcjonowania w celu powrotu dzieci do domu rodzinnego.

Asystenci rodziny zapewniają wsparcie rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Bezpośrednią pracą w roku 2018 – 5 asystentów objęto wsparciem łącznie 57 rodzin, w 2019 – również 5 asystentów objęto wsparciem 48 rodzin, w 2020 – 4 asystentów objęto wsparciem 53 rodziny.

Z uwagi na stan epidemii w kraju (wirus SARS Co-2) asystenci realizowali swoje zadania w ramach współpracy z rodzinami również wykorzystując kanały komunikacji głosowej i wideo (formy telefoniczne i wideo połączenia).

W 2018 r. funkcjonowała 1 rodzina wspierająca, tj. rodzina bezinteresownie pomagająca rodzinie przeżywającej trudności opiekuńczo-wychowawcze. Rodzina wspierająca pomaga innym rodzinom wykorzystując własne umiejętności i zasoby. Szczególnie istotna jest wiedza i doświadczenie z zakresu prawidłowego funkcjonowania rodziny. Aktywna pomoc i doświadczenie w przezwyciężaniu trudności z jakimi borykają się wychowując dzieci. Pomoc ta może dotyczyć prawidłowej opieki, kształtowania i wypełnienia podstawowych ról społecznych, czy też prowadzenia gospodarstwa domowego.

W kolejnych latach nie było zainteresowania ze strony ostrowczan podejmowaniem funkcji rodziny wspierającej.

Rodziny borykające się z różnego rodzaju problemami mają zapewniony dostęp do poradnictwa, w tym specjalistycznego, którego udziela zatrudniony przez w MOPS psycholog dla osób dorosłych oraz psycholog dla dzieci i młodzieży. Dodatkowym miejscem korzystania z porad specjalistów była Agencja Rozwoju Lokalnego (ARL).

Analiza danych wskazuje na zmniejszenie się liczby osób dorosłych korzystających z porad psychologa. Natomiast w odniesieniu do dzieci liczba porad była największa w 2018 r. (164), w 2019 r. zmniejszyła się do 96, a w 2020 wzrosła do 126. Prawie o połowę w 2020 r. wzrosła liczba porad udzielana w ARL w porównaniu do 2019 r. Warto zaznaczyć, że ARL prowadziła punkty konsultacyjne dla osób uzależnionych i członków ich rodzin. W ramach działań tych punktów prowadzone było poradnictwo indywidualne psychologiczne i prawne. Ponadto rodziny na bieżąco są informowane o aktualnych miejscach w których udzielane są bezpłatne porady specjalistów, tj. psychologa prawnika, terapeuty.

Organizowanie czasu wolnego dla dzieci i młodzieży odbywało się głównie poprzez prowadzenie działalności edukacyjno-kulturalnej i sportowo-rekreacyjnej, w tym w świetlicach środowiskowych prowadzonych przez organizacje pozarządowe: PCK i Fundację „Szkoła bez Barier”.

Analiza danych z trzech ostatnich lat wskazuje na zmniejszającą się liczbę rodzin korzystających z pomocy pieniężnej i niepieniężnej MOPS. Na taką tendencję ma wpływ kilka czynników m.in.: ujemny przyrost naturalny, malejąca liczba mieszkańców, starzejące się społeczeństwo (uprawnienia osób do świadczeń emerytalnych), ale i świadczenie wychowawcze 500+, wprowadzone 01.04.2016 r., które poprawiło sytuację finansową wielu rodzin z dziećmi. Mimo, iż świadczenie to nie jest wliczane do kryterium dochodowego, zaobserwowano jednak, że część podopiecznych przestała ubiegać się o pomoc.

W latach 2018 - 2020 zmniejszyła się liczba dzieci korzystających z posiłków w placówkach oświatowych. W związku z wprowadzonym lockdownem od dnia 16.03.2020 r. zamknięte zostały wszystkie placówki oświatowe, tym samym pojawiły się zmiany w dystrybucji posiłków. Pandemia negatywnie wpłynęła na dzieci, głównie ze względu na brak kontaktu z rówieśnikami. Zdrowe żywienie ma bezpośredni wpływ na samopoczucie i odporność, koncentrację uwagi i zaburzenia nastroju. Relacje społeczne i rówieśnicze, aktywność fizyczna, zdrowa dieta i dobre relacje rodzinne to najistotniejsze obszary budujące odporność na stres i pomagające najmłodszym stawić czoła wyzwaniom tego trudnego czasu. W okresie lockdownu, kiedy to placówki edukacyjne zostały zamknięte, dzieci nie miały możliwości spożywania gorących posiłków. Aby zapobiec niedożywieniu wśród dzieci tutejszy Ośrodek rodzinom, które zadeklarowały chęć otrzymania żywności, przekazywał paczki żywnościowe. Rodziny zostały również objęte pomocą w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu”, tak, by dzieci mające zawieszona zajęcia stacjonarne i kontynuujące naukę zdalną nie pozostały bez pomocy.

III. Organizacja systemu wsparcia rodziny w Gminie Ostrowiec Świętokrzyski

Realizowanie zadań w zakresie wspierania rodziny możliwe jest przy wykorzystaniu dostępnych zasobów miasta, w tym:

- 1) Centrum Rozwoju Lokalnego⁴ poprzez prowadzenie punktów konsultacyjnych dla osób uzależnionych i członków rodzin osób uzależnionych. W ramach prowadzenia punktów konsultacyjnych prowadzone jest poradnictwo indywidualne psychologiczne i prawne oraz grupowe informacyjno-edukacyjne, spotkania profilaktyczne dla mieszkańców Ostrowca Świętokrzyskiego,
- 2) Zakład Usług Miejskich, który w 2018 roku wprowadził nową formę pomocy rodzinie polegającą na zatrudnianiu osób w celu odpracowania długu mieszkaniowego. Program ten skierowany jest do osób, które są najemcami w mieszkaniowym zasobie Gminy i posiadają zadłużenie za najmowany lokal. Ponadto we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy Zakład prowadzi działania mające na celu zatrudnienie pracowników w ramach robót publicznych oraz prac interwencyjnych. Należy nadmienić, iż na podstawie obowiązującej ustawy o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego Gmina ma obowiązek zabezpieczyć swoim mieszkańcom lokale socjalne, tymczasowe, zamienne oraz lokale dla rodzin o niskich dochodach mających trudną sytuację materialną,
- 3) Środowiskowy Dom Samopomocy „Przystań” wspiera uczestników oraz ich rodziny przez integrację społeczną, kompensuje skutki zaburzeń psychicznych poprzez:

---

⁴ Wcześniej: Agencja Rozwoju Lokalnego

- aktywizowanie i zwiększanie samodzielności życiowej uczestników,
  - wsparcie psychologa,
  - wsparcie terapeutów,
  - indywidualne zajęcia aktywizujące i poprawiające funkcjonowanie w rodzinie i środowisku,
  - rehabilitację ruchową,
  - współpracę z instytucjami działającymi na rzecz rodziny oraz osób niepełnosprawnych,
  - wielokierunkowe działania pracownika socjalnego, które stanowią wsparcie dla podopiecznych i ich rodzin,
- 4) rozwinięty system instytucji, podmiotów i organizacji pozarządowych działających w obszarze przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu. Wśród realizowanych przez Gminę zadań wymienić należy:
- całoroczne prowadzenie świetlic środowiskowych z elementami socjoterapii, prowadzenie warsztatów profilaktycznych, których tematyką jest przeciwdziałanie patologiom społecznym, a także promocja zdrowego trybu życia,
  - organizację zajęć z zakresu kultury i sportu,
  - w ramach wspierania idei reintegracji zawodowej i społecznej dofinansowuje się działalność Centrum Integracji Społecznej w Ostrowcu Świętokrzyskim, prowadzonego przez Fundację „Pomocna Dłoń” z siedzibą w Ostrowcu Świętokrzyskim, Aleja 3 Maja 73.

Prezydent Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego, mając na uwadze działalność organizacji pozarządowych oraz innych podmiotów prowadzących działalność pożytku publicznego, która jest istotnym elementem spajającym i aktywizującym społeczność lokalną, co roku zabezpiecza w budżecie Gminy kwotę na realizację zadań zleconych w ramach otwartych konkursów ofert organizacjom pozarządowym. Podmioty realizujące zadania kształtują liderów podejmujących aktywność na rzecz małych społeczności, a także przyczyniają się do rozwijania więzi mieszkańców oraz rozwoju społeczeństwa obywatelskiego.

Główną instytucją, która świadczy w Gminie pomoc i wsparcie rodzinom i dzieciom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ostrowcu Świętokrzyskim. Prowadząc działalność w tym zakresie MOPS, jako jednostka organizacyjna pomocy społecznej, realizuje zadania własne Gminy, jak i zlecone Gminie z zakresu pomocy społecznej, a także zadania zlecone przez Gminę do MOPS, nienależące do pomocy społecznej. I tak:

Zadania własne Gminy należące do pomocy społecznej, realizowane przez MOPS:

- 1) praca socjalna,
- 2) asystent rodziny,
- 3) zasiłki stałe, okresowe i pomoc w naturze,
- 4) składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w Centrum Integracji Społecznej,
- 5) dożywianie, w tym realizacja programu rządowego „Posiłek w domu i szkole”,
- 6) rodziny wspierające,
- 7) usługi opiekuńcze.

Zadania własne Gminy nienależące do pomocy społecznej, realizowane przy wsparciu organizacyjnym MOPS:

- 1) Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski, ul. Świętokrzyska 22.

Zadania zlecone należące do pomocy społecznej, realizowane przez MOPS:

- 1) Środowiskowy Dom Samopomocy w Ostrowcu Świętokrzyskim, osiedle Pułanki 10,
- 2) specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- 3) opiekun prawny.

Zadania własne Gminy nienależące do pomocy społecznej, realizowane przez MOPS:

- 1) pomoc materialna dla uczniów (stypendia dla uczniów i zasiłki socjalne),
- 2) dowożenie niepełnosprawnych dzieci do placówek oświatowych,
- 3) przeciwdziałanie alkoholizmowi (poradnictwo psychologiczne),
- 4) dodatki mieszkaniowe,
- 5) Program „Ostrowiecka Rodzina 3+”.

Zadania zlecone nienależące do pomocy społecznej, realizowane przez MOPS:

- 1) dodatek energetyczny,
- 2) Karta Dużej Rodziny,
- 3) świadczenia rodzinne, świadczenia wychowawcze, świadczenia „Dobry Start”, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego, składki na ubezpieczenie zdrowotne. Zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu:
  - urodzenia dziecka,
  - opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego,
  - samotnego wychowywania dziecka,
  - kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego,
  - rozpoczęcia roku szkolnego/ od 01.07.2021 r. zadanie realizowane przez ZUS/,
  - podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania,
  - świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny, specjalny zasiłek opiekuńczy,
  - jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka, świadczenie rodzicielskie,
  - świadczenie jednorazowe „Za życiem”.

IV. Realizatorzy Programu

Program będzie realizowany i koordynowany przez MOPS w Ostrowcu Świętokrzyskim, ul. Świętokrzyska 22 we współpracy z instytucjami oraz organizacjami pozarządowymi m. in.:

- Urzędem Miasta w Ostrowcu Świętokrzyskim, ul. J. Głogowskiego 3/5 (UM):
  - Wydziałem Edukacji i Spraw Społecznych

- Wydziałem Infrastruktury Komunalnej
- Wydziałem Spraw Obywatelskich
- Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski, ul. Świętokrzyska 22 (ZI)
- Komendą Powiatową Policji w Ostrowcu Świętokrzyskim, Aleja 3 Maja 9 (KPP)
- Prokuraturą Rejonową w Ostrowcu Świętokrzyskim, ul. A. Wardyńskiego 15
- Sądem Rejonowym w Ostrowcu Świętokrzyskim, ul. Kościuszki 1 (SR)
- Zespołem Kuratorskim Służby Sądowej w Ostrowcu Świętokrzyskim, ul. T. Kościuszki 1
- Strażą Miejską w Ostrowcu Świętokrzyskim, ul. Świętokrzyska 22 (SM)
- Ośrodkiem Leczenia Zaburzeń Psychiczych i Uzależnień „ESKULAP” w Ostrowcu Świętokrzyskim, ul. H. Sienkiewicza 80 (OLZPiU „ESKULAP”)
- Świętokrzyskim Ośrodkiem Terapii w Ostrowcu Świętokrzyskim, Osiedle Ogrody 10a/3 (ŚOT)
- Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Ostrowcu Świętokrzyskim, ul. J. Głogowskiego 3/5(GKRPA)
- Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowcu Świętokrzyskim, ul. Świętokrzyska 22 (PCPR)
- Zakładem Usług Miejskich w Ostrowcu Świętokrzyskim, ul. Żabia 23 (ZUM)
- Zakładem Ubezpieczeń Społecznych – Inspektorat w Ostrowcu Świętokrzyskim, ul. Rosłońskiego 4 (ZUS)
- Placówkami oświatowymi
- Polskim Komitetem Pomocy Społecznej w Ostrowcu Świętokrzyskim - ul. J. Samsonowicza 17a (PKPS)
- Polskim Czerwonym Krzyżem – Oddział w Ostrowcu Świętokrzyskim, ul. Stodolna 30 (PCK)
- Centrum Integracji Społecznej w Ostrowcu Świętokrzyskim, Aleja 3-Maja 73 (CIS)
- Powiatowym Urzędem Pracy w Ostrowcu Świętokrzyskim, Aleja 3-Maja 36 (PUP)
- Poradnię Psychologiczno – Pedagogiczną w Ostrowcu Świętokrzyskim, ul. S. Żeromskiego 5 (PPP)
- Centrum Rozwoju Lokalnego w Ostrowcu Świętokrzyskim, ul. Sandomierska 26A (CRL)
- Starostwem Powiatowym w Ostrowcu Świętokrzyskim, ul. Hłżecka 37 (SP)
- Lokalnymi mediami

V. Cele i zadania Programu

CEL GŁÓWNY:

Wsparcie ostrowieckich rodzin w prawidłowym funkcjonowaniu, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb rodzin przejawiających trudności w realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

1. CEL OPERACYJNY: PROMOWANIE WARTOŚCI RODZINY

Cele szczegółowe:

1. Promowanie wartości rodziny, jako środowiska wychowawczego.
2. Przeciwdziałanie marginalizacji rodziny.

2. CEL OPERACYJNY: WSPARCIE MATERIALNE I NIEMATERIALNE RODZIN WYMAGAJĄCYCH OBJĘCIA POMOCĄ

Cele szczegółowe:

1. Wzmocnienie poczucia bezpieczeństwa socjalnego oraz stabilizacji rodzin.
2. Wzmocnienie kompetencji rodzin i wspieranie rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze.

3. CEL OPERACYJNY: WSPARCIE RODZIN W PRZEZWYCIĘŻANIU PROBLEMÓW WYNIKAJĄCYCH SZCZEGÓLNIIE Z UZALEŻNIENIA JEJ CZŁONKÓW ORAZ W DĄŻENIU DO REINTEGRACJI

Cele szczegółowe:

1. Wsparcie rodziny w przezwyciężaniu problemów wynikających szczególnie z uzależnienia jej członków.
2. Wsparcie rodziny w dążeniu do reintegracji.

4. CEL OPERACYJNY: WZMOCNIENIE KOMPETENCJI ZAWODOWYCH I PODNOSZENIE JAKOŚCI ŚWIADCZONYCH USŁUG NA RZECZ RODZINY

Cel szczegółowy:

1. Zapewnienie wsparcia dla kadr pracujących z rodzinami.

1. CEL OPERACYJNY: PROMOWANIE WARTOŚCI RODZINY			
Cel szczegółowy	Działania	Wskaźniki	Realizatorzy/ partnerzy
1. Promowanie wartości rodziny jako środowiska wychowawczego	1. Promowanie działań na rzecz integracji rodzin.	➤ Liczba akcji informacyjnych i promujących rodzinę.	UM, GKRPA, MOPS, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe
	2. Edukacja wzmacniająca kompetencje opiekuńczo-wychowawcze rodziców.	➤ Liczba osób korzystających z zajęć profilaktyczno-edukacyjnych dla rodziców. ➤ Liczba podmiotów realizujących zadania edukacyjne.	

	3. Wspieranie różnych form spędzania czasu wolnego sprzyjających wzmocnieniu więzi rodzinnych.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Liczba świetlic z elementami socjoterapii/placówek wsparcia dziennego. ➤ Liczba dzieci korzystających ze wsparcia w placówkach wsparcia dziennego/świetlicach z elementami socjoterapii. ➤ Liczba festynów rodzinnych. ➤ Liczba imprez rekreacyjno-sportowych dla rodzin. ➤ Liczba zajęć kulturalnych. 	
2. Przeciwdziałanie marginalizacji rodziny.	1. Monitorowanie sytuacji rodzin z trudnościami opiekuńczo- wychowawczymi.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Liczba rodzin, których sytuacja jest monitorowana. ➤ Liczba dzieci w tych rodzinach. 	MOPS
	2. Zapewnienie usługi asystenta rodziny.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Liczba rodzin objętych asystenturą rodzinną. 	
	3. Promowanie/tworzenie działań na rzecz rodzin wspierających.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Liczba kampanii, artykułów, audycji promujących rodzinę wspierającą. ➤ Liczba rodzin wspierających. ➤ Liczba rodzin z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi, którym udzielono wsparcia przez rodzinę wspierającą. ➤ Liczba dzieci w tych rodzinach. 	MOPS, lokalne media
	4. Organizowanie wydarzeń o charakterze integrującym rodziny.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Liczba zorganizowanych wydarzeń/imprez na rzecz rodziny. 	UM, MOPS, placówki oświatowe

	5. Współpraca z organizacjami pozarządowymi oraz instytucjami zajmującymi się pomocą dziecku i rodzinie	➤ Liczba instytucji i organizacji pracujących na rzecz dziecka i rodziny.	UM, MOPS, PCPR, SP
2. CEL OPERACYJNY: WSPARCIE MATERIALNE I NIEMATERIALNE RODZIN WYMAGAJĄCYCH OBJĘCIA POMOCĄ			
Cel szczegółowy	Działania	Wskaźniki	Realizatorzy/partnerzy
1. Wzmocnienie poczucia bezpieczeństwa socjalnego oraz stabilizacji rodzin.	1. Zapewnienie rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji pomocy pieniężnej i/lub rzeczowej.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Liczba rodzin objętych pomocą społeczną. ➤ Liczba rodzin korzystających z: <ul style="list-style-type: none"> - jednorazowego świadczenia „Za życiem” - zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami - funduszu alimentacyjnego - dodatku mieszkaniowego - dodatku energetycznego - jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka, - świadczenia rodzicielskiego, ➤ Liczba świadczeń: jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka świadczenia rodzicielskiego, ➤ Liczba rodzin korzystających ze świadczenia wychowawczego 500+ ➤ Liczba złożonych wniosków. ➤ Liczba dzieci, na które wypłacono świadczenie wychowawcze 500+ ➤ Liczba wypłaconych świadczeń wychowawczych 500+ ➤ Liczba rodzin objętych jednorazowym wsparciem 300+ 	MOPS, ZUS*

	<p>2. Zapewnienie dzieciom i młodzieży pomocy w postaci posiłków, w tym w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu”</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Liczba dzieci objętych dożywianiem. ➤ Liczba dzieci i rodzin objętych Programem Operacyjnym Pomoc Żywnościowa (POPŻ). 	<p>MOPS</p>
	<p>3. Realizacja programów dla rodzin wielodzietnych, w tym: Karta Dużej Rodziny (KDR), Ostrowiecka Rodzina 3+ (OR3+)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Liczba wydanych KDR. ➤ Liczba złożonych wniosków o przyznanie KDR. ➤ Liczba osób objętych programem OR 3+ ➤ Liczba rodzin wielodzietnych objętych pomocą z tytułu wielodzietności. 	<p>MOPS</p>
	<p>4. Pomoc materialna dla dzieci i młodzieży w formie stypendium.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Liczba dzieci i młodzieży otrzymująca stypendia motywacyjne. ➤ Liczba dzieci i młodzieży uzdolnionej, która otrzymała stypendium. ➤ Liczba dzieci i młodzieży otrzymująca stypendia szkolne. ➤ Liczba uczniów, którym przyznano zasiłek szkolny. 	<p>UM, MOPS, placówki oświatowe</p>
	<p>5. Zapewnienie wsparcia rodzinom mającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Liczba asystentów. ➤ Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny. ➤ Liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem asystenta. ➤ Liczba rodzin objętych asystenturą na mocy postanowienia Sądu. ➤ Liczba rodzin, w których zakończono wsparcie asystenta ze szczególnym wskazaniem na zrealizowanie stawianych w planie celów. 	<p>MOPS</p>
	<p>6. Aktywizacja społeczna i zawodowa rodzin</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Formy działań aktywizujących i liczba osób/rodzin nimi objętych. ➤ Liczba osób objętych kontraktem socjalnym. 	<p>MOPS, CIS</p>

	<p>7. Wspieranie rodzin wychowujących dzieci dotknięte niepełnosprawnością.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Liczba rodzin objętych wsparciem z tytułu niepełnosprawności dziecka. ➤ Liczba osób korzystających ze świadczenia 4000 zł. ➤ Liczba osób, na które jest pobierany zasiłek pielęgnacyjny dla dziecka poniżej 16 roku życia ➤ Liczba osób, którym przyznano świadczenie pielęgnacyjne na dziecko do 16 roku życia. ➤ Liczba rodzin, którym przyznano wsparcie w formie opieki wytchnieniowej na dziecko z niepełnosprawnością. ➤ Liczba dzieci, którym przyznano wsparcie w postaci asystenta osobistego. ➤ Liczba wydanych orzeczeń o kształceniu specjalnym. ➤ Liczba wydanych opinii o wczesnym wspomaganie rozwoju dziecka. ➤ Liczba wydanych orzeczeń o niepełnosprawności. ➤ Liczba dzieci, które skorzystały z turnusów rehabilitacyjnych. ➤ Liczba dzieci, którym zostało przyznane dofinansowanie do likwidacji poszczególnych barier: <ul style="list-style-type: none"> - architektonicznych, - w komunikowaniu się, - technicznych. ➤ Liczba dzieci, którym przyznano dofinansowanie do sprzętu rehabilitacyjnego. ➤ Liczba dzieci, którym 	<p>MOPS, PPP, PCPR</p>
--	---	--	----------------------------

		przyznano dofinansowanie do przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych.	
	8. Zapewnienie dostępu do lokali socjalnych i komunalnych rodzin zagrożonych eksmisją	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Liczba rodzin/dzieci w rodzinach, które otrzymały przydział lokalu socjalnego. ➤ Liczba rodzin/dzieci w rodzinach, które otrzymały przydział lokalu komunalnego 	ZUM
2. Wzmocnienie kompetencji rodzin i wspieranie rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze.	1. Organizowanie dla dzieci pomocy w odrabianiu lekcji, wyrównywaniu deficytów i szans edukacyjnych.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Liczba wolontariuszy. ➤ Liczba dzieci korzystających ze wsparcia wolontariuszy. ➤ Liczba spotkań. ➤ Liczba zajęć korekcyjno-kompensacyjnych. ➤ Liczba osób korzystających z usług edukacyjnych dla rodziców, w tym np. „Szkoła Rodziny”, „Klub Rodzica”. ➤ Liczba świetlic: <ul style="list-style-type: none"> - szkolnych, - z elementami socjoterapii/placówek wsparcia dziennego ➤ Liczba dzieci korzystających z zajęć prowadzonych przez świetlice/placówki wsparcia dziennego. ➤ Liczba zajęć pozalekcyjnych. 	UM, MOPS, placówki oświatowe, placówki wsparcia dziennego, świetlice, organizacje pozarządowe
	2. Wsparcie dzieci i młodzieży w dostępie do wypoczynku.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Liczba osób korzystających ze wsparcia w celu zapewnienia wypoczynku 	UM, GKRPA
	3. Zapewnienie dostępu do nieodpłatnych konsultacji psychologicznych, pedagogicznych i prawnych.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Liczba rodzin/osób, które skorzystały z konsultacji: <ul style="list-style-type: none"> - psychologicznych, - pedagogicznych, - prawnych <p>w celu wzmocnienia kompetencji rodzicielskich, poprawy relacji rodzic-dziecko, wsparcia rozwoju dziecka.</p>	MOPS, PCPR, CRL, PPP

	4. Umożliwienie skorzystania z mediacji.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Liczba mediacji. ➤ Liczba osób korzystających z mediacji 	MOPS, SR
	5. Realizowanie przez placówki oświatowe programów profilaktycznych wspierających wychowanie dzieci i młodzieży oraz programów edukacyjno-wychowawczych przeciwdziałającym dysfunkcjom społecznym	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Liczba programów ➤ Liczba dzieci objętych programami. 	UM, placówki oświatowe, MOPS, PCPR
3. CEL OPERACYJNY: WSPARCIE RODZIN W PRZEZWYCIĘŻANIU PROBLEMÓW WYNIKAJĄCYCH SZCZEGÓLNIE UZALEŻNIENIA JEJ CZŁONKÓW ORAZ W DĄŻENIU DO REINTEGRACJI			
Cel szczegółowy	Działania	Wskaźniki	Realizatorzy/ partnerzy
1. Wsparcie rodziny w przezwyciężaniu problemów wynikających szczególnie z uzależnienia jej członków.	1. Pomoc rodzinom w rozwiązywaniu problemów związanych z uzależnieniem.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Liczba osób zgłoszonych na leczenie odwykowe. ➤ Liczba osób/rodzin z problemami uzależnienia, przemocy, motywowanych do podjęcia terapii. 	GKRPA, MOPS ŚOT, OLZPiU „ESKULAP”
	2. Prowadzenie działań profilaktycznych ukierunkowanych na wzrost świadomości zagrożeń, zachowań ryzykowanych dzieci i młodzieży.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Liczba działań. ➤ Liczba uczestników. 	MOPS, SM, KPP
	3. Pomoc rodzinom dotkniętym przemocą domową.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Liczba założonych Niebieskich Kart. ➤ Liczba rodzin i dzieci w tych rodzinach, objętych działaniami Zespołu Interdyscyplinarnego ds Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. ➤ Liczba rodzin objętych monitorowaniem po ustaniu NK. 	MOPS/ZI
	4. Prowadzenie działań profilaktycznych ukierunkowanych na dzieci i młodzież – profilaktyka zachowań ryzykownych i kształtowanie wrażliwości społecznej.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Liczba przeprowadzonych spotkań. ➤ Liczba zajęć edukacyjnych. 	UM, placówki oświatowe, SM, KPP, CRL
	5. Prowadzenie pracy socjalnej z rodziną przeżywającą trudności opiekuńczo-wychowawcze.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Liczba rodzin z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi, którym udzielono wsparcia w postaci pracy socjalnej. 	MOPS

2. Wsparcie rodziny w dążeniu do reintegracji.	1. Praca z rodziną biologiczną w celu powrotu dziecka do domu rodzinnego.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Liczba rodziców biologicznych, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej. ➤ Liczba rodziców biologicznych objętych wsparciem asystenta rodziny, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej. ➤ Liczba dzieci, które powróciły do domu rodzinnego. 	MOPS, PCPR
	2. Monitorowanie i ocena sytuacji opiekuńczo-wychowawczej dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Liczba posiedzeń zespołu ds. oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej. ➤ Liczba posiedzeń zespołu ds. oceny sytuacji dziecka, w których wzięł udział asystent rodziny/pracownik socjalny. 	PCPR, MOPS
	3. Współpraca z koordynatorami rodzinnej pieczy zastępczej na rzecz powrotu dziecka do rodziny biologicznej.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Liczba spotkań z koordynatorami rodzinnej pieczy zastępczej. 	MOPS, PCPR
	4. Współfinansowanie pobytu dzieci/osób pełnoletnich w pieczy zastępczej.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Liczba dzieci/osób pełnoletnich przebywających w pieczy zastępczej: <ul style="list-style-type: none"> - rodzinnej - instytucjonalnej ➤ Wysokość poniesionych nakładów finansowych z tytułu pobytu dzieci w: <ul style="list-style-type: none"> - pieczy rodzinnej - pieczy instytucjonalnej 	MOPS, PCPR
	5. Monitorowanie osób opuszczających pieczę zastępczą po osiągnięciu pełnoletności realizujących indywidualny program usamodzielnienia (IPU)	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Liczba pełnoletnich wychowanków z pieczy zastępczej realizujących IPU, które w danym roku kalendarzowym opuściły pieczę zastępczą po osiągnięciu pełnoletności. 	PCPR

4. CEL OPERACYJNY: WZMOCNIENIE KOMPETENCJI ZAWODOWYCH I PODNOSZENIE JAKOŚCI ŚWIADCZONYCH USŁUG NA RZECZ RODZINY			
Cel szczegółowy	Działania	Wskaźniki	Realizatorzy/ partnerzy
1. Zapewnienie wsparcia dla kadr pracujących z rodzinami.	1. Doskonalenie współpracy interdyscyplinarnej realizowanej przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ostrowcu Świętokrzyskim.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Liczba spotkań z udziałem przedstawicieli różnych instytucji działających na rzecz rodzin. ➤ Liczba uczestników. 	UM, MOPS, PCPR
	2. Zapewnienie dostępu do różnych form doskonalenia zawodowego.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Liczba szkoleń/warsztatów adresowanych do pracowników zajmujących się pomocą rodzinie, z uwzględnieniem form doskonalenia zawodowego asystentów rodziny. ➤ Liczba uczestników. 	UM, MOPS, PCPR

* od dnia 01.01.2022 r.

VI. Czas realizacji Programu

Realizacja Programu jest zaplanowana na 3 letni okres, zgodnie z art. 176 ustawy o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej, tj. na lata 2022 – 2024. W wyniku ewaluacji Program może podlegać weryfikacji i uzupełnieniu stosownie do pojawiających się potrzeb.

VII. Monitoring Programu

Monitoring Programu, polegający na gromadzeniu i analizowaniu informacji uzyskiwanych na temat realizowanych bądź już zrealizowanych zadań, będzie prowadzony corocznie. Koordynatorem realizacji Gminnego Programu i jednocześnie instytucją wiodącą przy jego realizacji będzie MOPS. Rezultatem monitoringu będzie coroczne sprawozdanie za dany rok kalendarzowy przygotowane przez MOPS i przedstawione przez Prezydenta Miasta Radzie Miasta do 31 marca roku następnego.

VIII. Finansowanie Programu

Finansowanie Programu będzie się odbywać w ramach środków budżetu Gminy oraz środków pozabudżetowych pozyskanych ze źródeł zewnętrznych.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r., poz. 821, z 2021 r. poz. 159, 1006 i 1981) do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja 3-letnich programów wspierania rodziny. Opracowany Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Ostrowiec Świętokrzyski na lata 2022-2024, zakłada stały rozwój systemu wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Program uwzględnia działania niezbędne do realizacji wsparcia rodzin wynikające z ustawy, zdiagnozowanych potrzeb, określa zadania, ich wskaźniki oraz realizatorów w latach 2022 – 2024.

W związku z powyższym podjęcie niniejszej uchwały jest w pełni uzasadnione.